

## Täysistunto

**Torstai 6.3.2025 klo 16.00—19.15**

### 12. Lakialoite laiksi ulkomaalaislain 17 c §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 29/2024 vp Kimmo Kiljunen sd ym.

#### *Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Tämän meille esittelee edustaja Kiljunen. Olkaa hyvä.

#### *Keskustelu*

19.10 **Kimmo Kiljunen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tarkastelen tämän salin tilannetta, niin oletan, että tämä keskustelu ei veny 30:tä minuuttia pitemmäksi.

**Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko:** Ei voi tietää.

Ei koskaan voi tietää. [Juho Eerolan välihuuto] — Tässä voidaan yllättää, vaikka tämä asia voisi niin hyvä ollakin, että siihen saisi sitten lisää ajatuksia.

Arvoisa puhemies! Mehän olemme olleet todistamassa tässä nyt viimeisten vuosien aikana järkyttävää ilmiötä. Yhteinen eurooppalainen turvajärjestelmä, jonka me olemme luoneet, on murentunut. Muistan hyvin päivän, 12. maaliskuuta 2022, Strasbourgissa, jolloin Venäjän valtuuskunta jätti Euroopan neuvoston, silloinen duuman varapuhemies ja silloisen Venäjän valtuuskunnan puheenjohtaja totesi lähtiessään, lyödessään oven takanaan kiinni, että me emme tähän saliin tule enää koskaan.

Euroopan neuvosto on tärkein arvoyhteisö Euroopassa. Perusarvot luodaan demokratiasta, ihmisoikeuksista ja oikeusvaltiosta. Jouduin silloin vastaamaan, ja se yksi ainoa vastauksen sisältö liittyen tähän lakiesitykseen liittyy siihen, että rautaesirippu on laskeutunut uudestaan Eurooppaan — se on muuten meidän itärajamme. Se raja nyt tällä hetkellä ei ole ainoastaan Euroopan unionin ja Naton ulkoraja, se on myöskin arvoraja. Se on niiden arvojen raja, mitä Euroopan neuvosto on suojaamassa, ja meidän naapurimaamme ei niitä noudata.

Meillä valitettavasti naapurista voidaan käyttää monenlaisia termejä: autoritaarinen järjestelmä, poliittinen poliisivaltio, tyrannia. Joka tapauksessa se ei kunnioita näitä keskeisiä ihmisarvoja. Mutta Venäjällä on myöskin toinen Venäjä. Me todistimme tätä alkusyksystä, kun Vladimir Kara-Murza ja Julija Navalnaja vierailivat Suomessa, ja näimme silloin ne Venäjän toiset kasvot. Minä muistan hyvin myöskin pari kolme vuotta taakse-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2025 vp

päin, kun Suomessa jouduttiin rajaturvallisuussyistä rajoittamaan venäläisten tuloa Suomeen, ja Schengen-säännöstöihin viitaten ja omaan kansalliseen turvallisuuslainsäädäntöömme viitaten purimme turistiviisumikäytännön Venäjältä. Maksim Katz, joka on tällä hetkellä Tel Avivissa yksi keskeisimpiä venäläisiä oppositiojohtajia — podcasteja päivittäin toimittaa myöskin Venäjälle, 15 miljoonaa seuraajaa hänen mukaansa on — kävi isänsä hakemassa vielä viimeisten turistiviisumien kanssa tulijoiden kanssa Suomeen. Hän antoi Yleisradiolle haastattelun, ja sen haastattelun perussisältö oli tämä: Tämä Schengen-viisumin poisto on heille, venäläiselle oppositiolle, ihmisoikeusaktivisteille, kammottava tilanne. Suomi on ollut se keskeisin kulkuväylä. ”Ja meille Schengen-viisumi on ollut henkivakuutus.” Tämä on suora sitaatti, mitä hän sanoi.

Yhä enemmän joutuu pohtimaan sitä, että kun me joudumme rajoittamaan... Nyt raja on kaiken lisäksi kiinni, mutta tämä lakialoite ei liity tähän rajan kiinnioloon ollenkaan, vaan se liittyy siihen ajattelutapaan, kuten Keski-Euroopassa Ranska ja Saksa ovat tehneet ja eräät muutkin maat ovat tehneet, että ovat omaan viisumikäytäntönsä, joka on myöskin Schengen-sopimuksen piirissä, lisänneet tällaisen niin sanotun humanitaarisen viisumin. Siellä rajallahan humanitaarista viisumia ei nyt tietysti voi humanitaarisena viisumina näyttää, koska kukaan ei pääse maasta pois sillä perusteella, että on toisinajattelija, vaan se täytyy piilottaa, ja se on ollut käytännössä piilotettu tämän niin sanotun D-viisumin taakse, joka Suomessakin on käytössä ja joka annetaan lyhytaikaisesti, nopeasti. Se ei ole subjektiivinen oikeus kenellekään. Se ei ole siis kollektiivinen, se vaatii aina erillisen henkilökohtaisen tarkastelun. Tässä lakiesityksessä viitataan ulkomaalaislain 93 §:ään, jossa nimenomaan valtioneuvoston tasoisesti voitaisiin sitten arvioida silloin, kun on yksilöllisesti perustellut syyt, voitaisiinko antaa tämä henkilökohtainen humanitaarinen viisumi. Näin toimitaan siis muun muassa Ranskassa ja Saksassa.

Tämä on tämän viisumialoitteen idea, että Suomikin voisi jatkossa, kun raja sitten josain vaiheessa aukeakin tai sitten kun vaikka nyt Viron kautta tai jotain muuta kautta tul-taisiin Schengen-alueelle, tällaisella muokatulla D-viisumilla sisällyttää sinne D-viisumiin sisään myöskin nämä humanitaariset perusteet, jotka ovat sitten vain meidän itsemme harkinnassa. Se olisi normaali D-viisumi, mutta siellä olisi myöskin tällainen lisäperuste olemassa, joka mahdollistaisi tämän humanitaarisen perusteen, jolla me tavallaan tuemme inhimillisesti ja poliittisesti vainottuja ihmisiä, mutta sillä myöskin osoitamme tietysti sen tukemmekin niille toisinajattelijoille, sille toiselle Venäjälle. Tässä tapauksessa puhutaan Venäjästä, mutta se voi koskea monia muitakin maita tässä tilanteessa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.